

Jezus Christus. Ook als heden ten dage Zijn waarheid evenzoo valschelijk door de menschen veroordeeld wordt, en men eraan twijfelt, haar vervalscht, haar bederft, haar verkeert vlak tegen haar bedoeling in, Hij is sterk en machtig genoeg om haar te handhaven, en in lijdzaamheid willen wij wachten, dat Hij tot onze verlossing verschijne. En dat wij allen intusschen leeren ons te ootmoedigen en Hem alle eere te geven, daar Hij Zich zoo heeft willen vernederen, ja volstrekt vernietigen tot onze zaligheid.

Matth. 26:67-27:11

Toen spuwden zij in Zijn aangezicht en sloegen Hem met vuisten;

en anderen gaven Hem kinnebakslagen, zeggende: Profeteer ons, Christus, wie is het, die U geslagen heeft?

En Petrus zat buiten in de zaal; en eene dienstmaagd kwam tot hem, zeggende: Gij waart ook met Jezus, den Galileër.

Maar hij loochende het voor allen, zeggende: Ik weet niet, wat gij zegt.

En als hij naar de voorpoort uitging, zag hem een andere dienstmaagd...

Als het nu morgenstond geworden was, hebben al de overpriesters en de ouderlingen des volks tezamen raad genomen tegen Jezus, dat zij Hem dooden zouden;

en Hem gebonden hebbende, leidden zij Hem weg, en gaven Hem over aan Pontius Pilatus, den stadhouder.

Toen heeft Judas, die Hem verraden had, ziende, dat Hij veroordeeld was, berouw gehad, en heeft de dertig zilveren penningen den overpriesters en den ouderlingen wedergebracht, zeggende:

Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed. Maar zij zeiden: Wat gaat ons dat aan? Gij moogt toezien.

En als hij de zilveren penningen in den tempel geworpen had, vertrok hij, en henengaande verworgde zichzelf...

En Jezus stond voor den stadhouder...¹⁾.

Gelijk de heilige Paulus zegt, dat de prediking des Evangelies een reuke des levens is voor degenen die God roept ter zaligheid, en een reuke des doods voor alle verworpenen die omkomen, zoo hebben

¹⁾ Calv. Opera, XLVI, 873—888.

wij nu twee opmerkelijke en herinneringswaardige voorbeelden, die ons hier voor oogen worden gesteld, om te toonen dat de dood en het lijden van Gods Zoon tot zaligheid geweest van den één, en den ander heeft gedreven tot zijn verdoemenis. Want in den val van Petrus ziet men hoe noodig hij gehad heeft getrokken te worden uit dien afgrond, waarin hij gestruikeld was. Want zoover het aan hem lag, had hij zichzelf verbannen uit het Koninkrijk der hemelen, hij had zich vervreemd van alle hope der zaligheid en afgesneden van de Kerk, als een verrot lid. Desniettemin heeft de dood van onzen Heere Jezus niet nagelaten hem zegen te brengen, hoewel hij het niet waardig was. Wat Judas betreft, er staat dat hij, ziende dat Jezus Christus veroordeeld is, zich uit wanhoop verhangt. Nu had hij bij deze veroordeeling van onzen Heere Jezus (zooals wij gezegd hebben) moed moeten grijpen om op God te hopen. Want wij worden vrijgesproken uit kracht daarvan dat onze Heere Jezus veroordeeld is geworden. Maar wij hebben hier twee voorbeelden moeten ontvangen, opdat wij te beter zouden kunnen verstaan, dat als wij niet door een bijzondere genade geroepen worden om deelgenoot te zijn van de vrucht des doods en lijdens van Gods Zoon, het ons onnut zal zijn. Het is dus niet genoeg dat onze Heere Jezus Christus heeft geleden; maar de weldaad die Hij ons heeft verworven, moet ons worden meegedeeld en wij moeten in het bezit daarvan worden gesteld. Hetgeen geschiedt, wanneer wij tot Hem door geloof worden getrokken.

Maar om alles te beter te begrijpen, zullen wij den draad volgen van de geschiedenis, die ons verhaald wordt. Er staat dat onze Heere Jezus met allen smaad in het huis van Kajafas behandeld is, dat men Hem bespot heeft, Hem spottenderwijs als profeet aansprekende. Dat nu is geschied, opdat wij verstaan mogen, dat hetgeen Hij in Zijn persoon heeft geleden, geweest is om ons voor het aangezicht van God en van Zijn engelen te bevrijden. Want wij behoeven niet in het gezicht gespuwd te worden om veel vlekken en bezoedeling voor God te brengen. Wij allen zijn niet slechts misvormd door onze zonden, maar vol bederf en afschuwelijkheid. Maar zie intusschen Gods Zoon, Die Zijn levend evenbeeld is, aan Wien Zijn glorie en Majesteit schittert, Die zulk een smaad heeft geleden, opdat wij nu in Zijn Naam voor God kunnen verschijnen om genade te verkrijgen. en Hij ons erkenne als Zijne kinderen en al onze vlekken en smetten worden teniet gedaan. Dat is het (zeg ik) wat wij allereerst hebben te beschouwen.

Nu komen wij bij den val van Petrus. Er staat, d a t e e n dienstmaagd hem ziende, hem beschuldigd heeft discipel van Jezus te zijn; hij loochent het. Een andere dienstmaagd komt er op terug, hij loochent het opnieuw. Dan brengen meerderen hem in het nauw en dringen sterker aan; dan begint hij te zweren en zelfs zich te vervloeken en een vervloekingsformule te gebruiken, alsof hij zeggen wilde: Ik mag verdoemd worden, omkomen, de aarde mag mij opslokken, als ik Hem ken. Dat is dan de val van den heiligen Petrus, niet één keer maar drie keer, zoo grof en zoo afschuwelijk, dat wij wanneer wij deze geschiedenis lezen, wel verschrikt moeten worden. Nu weten wij welke ijver in hem was. Vroeger had hij lof ontvangen van onzen Heere Jezus Christus, en de naam Petrus was hem gegeven, om de stevigheid en standvastigheid van zijn geloof te teekenen. Hij was in zoo'n goede school onderwezen, hij had deze leering gehoord: Al wie Mij verloochenen zal voor de menschen, Ik zal hem ook verloochenen voor God Mijn Vader, en ontkennen dat hij van Mij is. En toch zien wij hoe hij struikelt. Ieder moet hier wel aanleiding vinden om te beven, want als wij staande worden gehouden, de zwakheid van Petrus is niet grooter geweest dan de onze. Zoo zien wij dan in de eerste plaats, hoe zwak de menschen zijn, zoodra God hun hand heeft losgelaten. Want hier wordt niet gesproken over een of anderen spotter, over een onheilig mensch, over iemand die nooit smaak in het Evangelie had gehad, die geen vreeze Gods had gekend, en die geen eerbied had toegedragen aan onzen Heere Jezus Christus. Juist omgekeerd, want er waren reeds uitnemende gaven in Petrus. Het was hem door den mond van Gods Zoon gezegd: Vleesch en bloed hebben u die dingen niet geopenbaard, maar Mijn Vader. Zoo woont dus de Geest Gods in Petrus. En toch, welken strijd heeft hij om onzen Heere Jezus te verloochenen? Een dienstmaagd! Als een man hem had aangevallen, of wel was er een voor-naam persoon geweest die hem had bang gemaakt, zoo was er nog eenige schijnreden geweest. Maar wij zien dat er slechts een dienstmaagd noodig is om hem de hoop op leven en zaligheid te doen verzaken.

Aanschouwen wij het dan in den persoon van Petrus, dat het zeer noodig is, dat God ons elke minuut versterkt. Want het is onmogelijk anders vol te houden. Ook al hebben wij getracht God te naderen, en hebben vele deugdzame daden gedaan, toch zullen wij in minder dan een handomdraai heelemaal zwenken, tenzij God voortgaat met

ons onverwinnelijke standvastigheid te geven. Leeren wij dan de vermaning van den heiligen Paulus in beoefening te brengen: Die sta, zie toe dat hij niet valle. Het is waar, wij kunnen ons niet handhaven, maar laten wij de toevlucht nemen tot Hem, Die het vermogen heeft en intusschen wandelen in allen ootmoed, zooals Paulus op een andere plaats zegt: Aangezien God het is Die het willen en het werken geeft, en dat doet naar Zijn vrijmachtige goedheid, zoo denkt er om (zegt hij) uw zaligheid te werken met vreeze en beven — alsof hij zeggen wilde, dat alle hoogmoed en eveneens alle onachtzaamheid moet worden neergeslagen. Wanneer wij dan de noodzaak zien, die wij hebben om door God geholpen te worden, en dat in zoo velerlei opzicht, is er dan geen reden, dat wij op onze hoede zijn en ons niets laten voorstaan op eigen kracht, maar gedrongen worden om God 's avonds en 's morgens aan te roepen, en ons te stellen onder Zijn hoede en geleide? Dat is het dus, wat wij allereerst hebben op te merken.

En evenzo moeten wij wel overwegen, dat de verzoeken, ook al zijn ze niet groot, ons weldra zullen overstelpt hebben, tenzij God door Zijn genade er in werkt en hulp biedt. Zij die meenen het stoutmoedigst te zijn, wanneer ze ver van de slagen zijn, vinden zich haast verbijsterd als er slechts een zuchtje waait. Het is waar, als God ons bijstaat, dan zullen wij stand houden, ook als groote stormen zich verheffen. Want wij kennen de gelijkenis die onze Heere Jezus Christus aanvoert, dat een huis dat wel gefundeerd is en van goed materiaal is gebouwd, ook al komt er een of andere sterke bergstroom, altijd ongedeerd zal blijven; maar dat op het zand gebouwd is, zal weldra instorten. Zoo dan, wanneer wij in onzen God gefundeerd zijn, en Hij ons Zijn sterke hand toesteekt, dan zullen wij groote en felle bekommring goed kunnen verdragen; maar ook al is er geen vijand die ons bestrijdt, zoo zullen wij toch oogenblikkelijk overwonnen worden, wanneer God Zich van ons verwijderd of onze hand loslaat, zooals wij dat bij Petrus zien.

Maar erger is nog, dat het niet voor één keer is dat hij den Heere Jezus verloochent, maar hij komt er telkens weer toe, zoo vaak hij lastig gevallen wordt. Wij zien dat hij niet schroomt altijd van kwaad tot erger te gaan, tot zoover zelfs dat hij er een verwensching bijvoegt, als vroeg hij, dat God hem vervloekte en dat Hij hem in den afgrond stortte. Wanneer wij dat zien, moeten wij verstaan, dat wie gevallen is, inplaats dat hij behoefte zou hebben spoedig op te staan, zich altijd dieper in zijn ondergang stortten zal, tot hij er

heelemaal in omkomt, als niet God helpt. Zoo gaat het met de menschen: in het begin maken zij zich wijs dat het met hun kracht wonderbest staat, en daarom toont de Heere hun bij ondervinding dat het niets beteekent en dat er slechts een windstootje noodig is of daar liggen ze reeds, en dan praten zij zichzelf voor dat zij zich zullen kunnen oprichten; maar juist andersom doen zij niets dan altijd maar hun kwaad vermeerderen, zonde op zonde stapelen en zich in nog grootere gruwelijkheid te buiten gaan. Als Petrus honderdmaal op een dag was beproefd, had hij Jezus honderdmaal verloochend, en nog duizend keer er bij. Daar was hij aan toe geweest, als God geen ontferming met hem gehad had; maar Hij heeft hem gespaard en heeft hem niet verder willen beproeven. Toch is zijn driemaal herhaalde val, waarvan hier melding gemaakt wordt, genoeg om een schrikwekkend voorbeeld ons voor te houden, hetwelk ons de haren van het hoofd te berge moet doen rijzen, wanneer wij zien dat Petrus driemaal zich zoo vergeten heeft, en bijna heelemaal afgestompt is geweest, om zijn zaligheid te verloochenen. Maar voorts moeten wij altijd goed in oogenschouw nemen dat, wanneer hem nog andere verzoeken waren overkomen, hij niet meer weerstand zou geboden hebben; het was om hem in het diepste van de afgronden neer te werpen, als God hem niet veeleer gespaard had.

Ziet dan, hoe wij ons voordeel hebben te doen met deze leer. Want wij hooren deze dingen niet om rechter over Petrus te zijn, en zijn lafheid te veroordeelen. Weliswaar kunnen wij dat met recht doen, maar toch is allereerst noodig onderwijzing te ontvangen, opdat wij, kennend onze zwakheid, wetend eveneens dat wij volstrekt niets kunnen, niet van trots opgeblazen zijn, door onszelf in dwaze inbeelding eenige kracht toe te kennen. En zoo moeten wij eveneens weten, aangezien de duivel zooveel middelen heeft om onzen ondergang te beramen, dat hij weldra de overhand ook over ons zou hebben, gezien dat Petrus gestruikeld is zonder dat er nog eenige waarschijnlijkheid voor was. En dan moeten wij eindelijk verstaan dat onze Heere Jezus ontfermen met ons heeft, als Hij niet toestaat dat wij verzocht worden bovenmate. Want het is zeker dat het kwaad altijd meer voor den dag zou komen en dat men zou verstaan dat wij na één zonde begaan te hebben, er klaar voor waren om ze te verdubbelen, en dat er geen eind aan komen zou, tenzij wij door Zijne goedheid werden teruggehouden. Dat zijn de dingen die wij hier hebben op te merken.

Intusschen staat er ook, dat Petrus, nadat hij de

h a a n h a d h o o r e n k r a a i e n , en (zooals Lukas meedeelt) nadat Jezus hem heeft aangezien, n a a r b u i t e n i s g e g a a n e n b i t t e r h e e f t g e w e e n d . In dezen afloop wordt ons getoond (zooals ik al aangeroord heb) dat de dood en het lijden van onzen Heere Jezus reeds zijn werking en kracht heeft voortgebracht, inzooverre als Petrus opgericht is uit een zoodanigen en zoo vreeselijken val. Want is het niet een wonder, dat God medelijden met hem heeft gehad en dat hij nog genade verkregen heeft, na een zoo verfoeilijke zonde bedreven te hebben? Wij hebben aangetoond, dat hij geen onkunde kon voorwenden, alsof zijn zonde klein was, Jezus Christus te hebben verloochend; want het was tegen hem gezegd en uitgesproken, dat, als hij geen belijdenis en getuigenis van zijn geloof gaf voor de menschen, hij verdiende heelemaal geschrapt te worden voor de engelen Gods en dat zijn naam werd uitgedaan uit het boek des levens; en toch schroomt hij niet dit jammerlijke en zwakke leven te koopen door een zoo lage en verbijsterende verloochening. Hij is immers nog niet voor de rechters gebracht, hij is niet tot het eind toe ondervraagd, er is alleen maar een dienstmaagd die hem aanspreekt en wanneer men nog ruwheid jegens hem had willen gebruiken, welnu, er was niets gebeurd dan dat men hem geslagen had als een armen dwaas, men had hem weggejaagd. En toch laat hij het niet, alle vreeze Gods te vergeten. Wanneer we dat dan zien, moeten wij te meer aan ons zelf denken, en dat het wel noodig was dat God de oneindige schatten Zijner goedheid aan het licht bracht, toen Hij Petrus nog deelgenoot maakte van de vrucht des doods en lijdens van Zijn Zoon.

Het is dan ook wel een wonder, dat ons allen in verrukking moet brengen, dat Petrus voor een zoodanige en zoo zware zonde vergeving ontvangen heeft, zooals ook openbaar wordt in zijn berouw. Want het is zeker dat, als een mensch in zijn hart geraakt wordt na gezondigd te hebben, en hij weent en zucht voor God om vergeving te ontvangen, dit een teeken is dat God hem reeds aangenomen heeft en hem met Zich verzoend heeft. Wij zien dat aan Petrus. Hieruit volgt dus, dat de dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus hem reeds baat heeft gebracht, zelfs op een verwonderlijke manier, zooals ik al gezegd heb. Maar laten wij vooral opmerken dat Petrus bestendig versuft en stomp gebleven is, totdat hij het teeken heeft gekregen, waardoor onze Heere Jezus Christus hem had gewaarschuwd, nl. dat de haan niet zou kraaien of hij had Hem driemaal verloochend, of wel dat de haan niet voor de tweede

maal zou kraaien of Petrus had reeds al zijn verloocheningen bedreven. Naardien het dan zoo is dat, als hij niet door onzen Heere Jezus Christus gewaarschuwd was, hij volhardend in zijn zonde was gebleven en zich altijd meer in het verderf had gestort, laten wij dan weten het noodig te hebben verontrust te worden, na eenige zonde te hebben bedreven. Want als wij beroofd werden van de genade Gods en Hij wekte ons niet op om tot Hem weder te keeren, dan zouden wij zeker door Satan in bezit worden genomen en al onze zinnen zouden zoo worden afgestompt, dat wij geen gewetensbezwaar meer zouden hebben noch een goeden drang om weer te keeren tot den weg der zaligheid. Dat is het dus wat wij verder nog in den persoon van Petrus moeten zien.

Maar als Lukas verhaalt dat Jezus Christus hem heeft aangezien, worden wij daardoor nog te meer onderricht, dat het niet genoeg is geraakt te worden en dat men ons aan het oor trekt om ons tot God te doen wederkeeren, maar dat het noodig is dat Jezus Christus Zijn oogen en Zijn blik op ons slaat. Weliswaar wordt hier slechts gesproken van den blik der oogen, maar, al gaat onze Heere Jezus met ons niet op zichtbare wijze om, toch is het zeker dat wij, totdat Hij Zijn blik op ons heeft geworpen, altijd verdwaasd in onze zonden zullen blijven en nooit er aan zullen denken te weenen en te zuchten, ook al hebben wij Gods toorn getergd. Ook al heeft Hij Zijn boog gespannen en Zijn zwaard ontbloot, toch zullen wij altijd in onze onverschilligheid blijven, totdat onze Heere Jezus ons heeft doen gevoelen, dat Hij ons niet vergeten heeft en dat Hij niet wil dat wij omkomen, maar ons wil uitredden. En dat het zoo is — wij hooren dagelijks de preeken waardoor wij worden vermaand tot berouw, en hoe worden wij er door getroffen? Er zijn ontelbaar vele vermaningen. Zijn alle schepselen er niet om ons aan te sporen tot God te gaan? Als wij onze zinnen goed gericht hebben om een greintje wijsheid op te doen, roept ons dan niet de zon wanneer zij 's morgens opgaat, opdat wij onzen God zullen aanbidden? Daarna, als wij zien hoe de aarde en al de elementen hun plicht doen, de beesten en de boomen, toont dat ons dat wij ons moeten voegen naar onzen God, opdat Hij door ons verheerlijkt worde, en niemand denkt er evenwel aan. De haan heeft dus goed kraaien, en niet alleen de haan, maar God doet omhoog en omlaag al Zijn schepselen kraaien om ons op te wekken tot Hem te komen; ja wat meer is, Hij verwaardigt Zich Zijn heiligen mond te openen door Zijn wet, door Zijn profeten, en door het Evangelie om te zeggen:

Keert weder tot Mij — en toch ziet men hoe traag wij zijn, men ziet een zoo groote domheid in ons, dat wij als monsters zijn. Het is dus zeer noodig, dat de Heere Jezus ons gelijk Petrus in ontfermen aanziet om oprechte verzuchtingen uit ons te halen, opdat wij getuigenis geven van ons berouw. Want wanneer er staat dat Petrus bitter geweend heeft, is dat om de droefheid aan te duiden, waarvan Paulus spreekt in II Cor., wanneer hij zegt, dat zij ter zaligheid is en dat wij haar niet moeten ontvluchten maar haar zelfs moeten zoeken. Hoewel wij van nature ons willen verblijden en geen hinder willen voelen, toch moeten wij droefheid hebben. Bijv. wanneer God ons met angst treft, moeten wij, na Hem te hebben beledigd, in onze harten gefolterd worden. Want zoo'n ongerustheid dient om ons tot rust te brengen; het is een droefheid om ons blijdschap te schenken voor God en voor de engelen.

Wij zullen zoo meteen zien dat Judas berouw heeft gehad, maar dat was op een andere en verschillende wijze. Maar wat Petrus betreft, hij heeft geweend om te toonen dat hij grootelijks mishagen had in zijn zonde, en dat hij tegelijk teruggekeerd is naar Jezus Christus. Letten wij er ook op, dat hij naar buiten gegaan is om te weenen. Weliswaar is dat nog voortgekomen uit zijn zwakheid, omdat hij vreesde voor het gezelschap zijn berouw te toonen, maar alleen zijnde weent hij voor God. Daar zien wij ook weer, hoe wij moeten doen. Want als wij slechts voor de menschen weenen, toonen wij daardoor onze geveinsdheid. Maar wanneer ieder tot zichzelf is ingekeerd en zijn gebreken en zonden onderzoekt en dan door benauwdheid wordt getroffen, is het een bewijs dat er geen geveinsdheid in hem is, en dat hij zijn Rechter kent, en dat hij daar is om vergeving te vragen, en goed verstaat dat het Gods werk is, uit de afgronden op te halen degenen, die reeds als verdoemd en verloren zijn. Dat is het dan in hoofdzaak wat wij hebben te onthouden van het verhaal dat hier gedaan wordt van den val van Petrus en over zijn drie verloocheningen, waardoor hij verdiend had afgesneden te worden van het Koninkrijk Gods, als niet Jezus Christus reeds geopenbaard had de kracht van Zijn dood en lijden, om hem tot berouw te brengen, gelijk wij zien dat gebeurd is.

Nu wordt hierna gezegd, dat de priesters en ouderlingen raad hebben genomen om Jezus te veroordeelen. Maar omdat dat niet in hun macht was, hebben ze Hem, gebonden en gekneveld naar den stadhouder des lands

geleid, die de rechtspraak had, nl. Pontius Pilatus. Daarna verhaalt het Evangelie, dat Judas berouw heeft gehad, ziende dat Jezus Christus veroordeeld was en het geld dat hij had ontvangen als prijs en betaling van zijn verraad, heeft weggeworpen en tevens zijn zonde beleden heeft. Toch willen de priesters het geld niet aannemen, maar ze hebben er een akker eens pottenbakkers voor gekocht, waar een pottenbakkerij was geweest, zoodat die akker onbruikbaar was en men hem niet kon bebouwen noch bezaaien. Zij kochten dan dat land om de vreemdelingen te begraven; ja, zij doen het onder den schijn van een zekere vroomheid, want ze zeggen, dat het niet geoorloofd is dat geld te leggen bij de offeranden des tempels. Bovendien zegt de Evangelist, dat wat door den profeet gesproken is vervuld is geworden, nl. dat de dertig penningen, welke God door het volk Israël was waardig geacht, voor de pottenbakkerij zouden kunnen worden gebruikt. Hier hebben wij te beschouwen, waarmee we reeds begonnen, dat nl. de dood en het lijden van onzen Heere Jezus Christus zijn vrucht niet voortbrengt voor alle menschen, omdat het een bijzondere genade is die God aan Zijn uitverkorenen bewijst, wanneer Hij hen aanraakt door Zijn Heiligen Geest, hen ook al zijn zij gevallen, weer opricht, hen ook al zijn ze verdwaald als dwalende schapen, weer terecht brengt en hun de hand reikt om hen bij Zijn kudde terug te brengen. Want Judas staat daar als heelemaal uitgedaan uit het getal der kinderen Gods, en zelfs moet zijn verdoemenis zichtbaar worden bij de menschen en heelemaal openbaar zijn.

Laten wij dan leeren (volgens hetgeen ik al aangestipt heb), in alles en overal te kennen de onwaardeerbare goedheid van onzen God. Want gelijk Hij Zijn liefde geopenbaard heeft jegens het menschelijk geslacht, toen Hij Zijn eenigen Zoon niet gespaard heeft, maar Hem ter dood heeft overgeleverd voor de zondaren, zoo verklaart Hij ons nu een liefde, die Hij ons bijzonder toedraagt, wanneer Hij door Zijn Heiligen Geest ons roert door de kennis van onze zonden en ons doet zuchten en ons tot Zich trekt met berouw. De aanvang dus van ons komen tot onzen Heere Jezus Christus komt niet voort uit ons zelf, maar is er, aangezien God ons bestuurt en het Hem behaagt Zijn verkiezing te openbaren. En deze omstandigheden zijn wel op te merken. Zie toch Judas, die een discipel was geweest van onzen Heere Jezus Christus en wonderen gedaan had in Zijn Naam, en toch, wat is de uitkomst? Dat wij dan leeren te vreezen en in bekommering te wandelen, ons heelemaal overgevend aan onzen God, en Hem bidden dat Hij niet toelate dat wij

in zoo'n schande vallen als die ongelukkige. En zelfs wanneer wij er in gevallen zijn, dat Hij ons door Zijn kracht oprichte en dat wij weerkeeren tot Hem, niet met een dergelijk berouw als Judas, maar met een ware en oprechte schuldbelijdenis. Want de goddeloozen zullen met God spotten zooveel hun mogelijk zal zijn. Zij hebben een behagen in hun zonden en zelfs beroemen zij zich er in en tenslotte worden zij schaamteloos als hoeren, gelijk God daarvan spreekt door de profeten Jeremia en Ezechiël. Verder, God laat hen eindelijk hun zonden voelen en dan raken zij in zoo'n schrik dat zij spijt hebben en roepen: helaas; maar het strekt niet om eenige hoop te krijgen en zich voor God te stellen; veeleer is het hunne razernij die hen voortdrijft, zij vluchten zooveel hun mogelijk is en zouden God wel van Zijn troon willen rukken. Er is slechts sprake van spijt en knerssen der tanden in volledige opstandigheid jegens Hem.

Nu moeten wij komen bij een ander berouw, nl. dat wij niet bang zijn, ziende dat wij het gericht en de hand Gods niet kunnen ontkomen, maar dat wij onze zonden belijden en haar verfoeien en dat wij dan niet nalaten tot God te naderen, voor Hem gedagvaard zijnde zonder dat wij er met geweld toe gebracht waren. Maar eigener beweging komen wij om Hem eere te bewijzen en te belijden dat wij verdienen, dat wij omkomen; en niettemin verzekeren wij ons, dat, hoewel wij honderdduizend dooden schuldig zijn, Hij toch niet laten zal medelijden met ons te hebben. Zie, dat is het berouw van Petrus geweest. Maar dat van Judas moet ons toonen, dat het niet genoeg is eenig gevoel onzer zonden en eenige gewetenswroeging te hebben, maar dat wij heelemaal tot God moeten worden teruggebracht. En dit mag ook wel opgemerkt worden, omdat wij zien hoe velen, ja bijna allen zichzelf vleien. Wanneer ze met een enkel woord belijdenis hebben gedaan van hunne zonden, welke klachten het dan ook zijn, dunkt hun, dat zij daarmee alles vereffend hebben, zooals wanneer ze hun mond hadden afgeveegd. En zelfs als men eenigen aandrang op hen uitoefent, meenen ze dat men hun groot onrecht aandoet. Hoe, zeggen ze? Heb ik niet mijn zonde erkend? Heb ik geen boete gedaan? Dat is al de betaling die zij er voor geven, alsof God een klein kind was dat men met een lach zoet houdt, en dan nog wel met een valschen lach die vol zal zijn van geveinsdheid en leugen. Maar toch is dit het gewone doen der menschen, dat zij God met weet-ik-wat willen doen bedaren, zooals er staat dat Judas berouw heeft gehad. Vreezen wij er dan voor, als God

ons vermaant en onze zonden ons doet voelen, daarbij te blijven staan. Want dat is nog niet een recht berouw. Door dit onderzoek zullen wij kunnen weten of wij oprechte boetelingen zijn of niet, als wij nl. vrijwillig verzoening met God zoeken en het niet ontvluchten door Hem geoordeeld te worden, mits Hij maar ons in genade aanneme. En dat zal Hij doen, nadat wij onszelf zullen veroordeeld hebben, want hij die zijn eigen rechter zal zijn om zich te veroordeelen voor God, voor de engelen en voor de menschen, zal gerechtvaardigd en vrijgesproken worden, aangezien hij niets anders vraagt dan dat God hem genadig zij. Dat is het dan in het kort wat wij hebben op te merken.

Nu heeft deze bekentenis van Judas moeten gebeuren, om de priesters te meer onverschoonbaar te maken. Ook de Evangelist doet dit verhaal, opdat wij te beter zullen zien de verblindende Satan gebracht heeft over al deze verworpenen, en opdat een ieder van ons aan zichzelf denke. En wanneer God ons zulke voorbeelden van Zijn toorn en Zijn wraak voorhoudt, en Hij toont dat de menschen als uitzinnigen zijn, dat zij van verstand en rede onthloot zijn, kortom dat zij zoo woest geworden zijn dat zij met een helsche woede zich in het verderf storten, dan is dit, opdat ieder van ons het hoofd buige en wij weten, dat wij daar vaak ook zouden komen, als wij niet door de goedheid en genade van onzen God bewaard werden.

Intusschen moeten wij er ook om denken, dat wij niet strijden tegen ons eigen geweten, zooals de priesters gedaan hebben. Want al degenen die zich zoo tegen God verhardden, zullen eindelijk zóó vallen in een verkeerden zin, dat er geen verstand meer in hen is; en zelfs zullen zij, na zich zoo voor God te buiten gegaan te zijn, ook alle schaamte voor de menschen verliezen. Want er is wel reden, dat hun schande aan allen openbaar wordt en dat ze in zoo'n smaad geraken dat een ieder van hun boosheid afschrik heeft.

Daarom heeft dan ook de Evangelist ons hier verhaald, dat, wanneer Judas gekomen is om het geld terug te geven, de priesters heelemaal niet ontroerd zijn geworden. Weliswaar zeggen ze, dat het niet geoorloofd is dat in de schatkist te leggen, omdat het een prijs des bloeds is. En wij zien daaraan, hoe de hypocrieten altijd weet-ik-welken schijn in acht zullen nemen om een dekmantel en voorwendsel te maken voor hun ongerechtigheden. Maar het is slechts spotten met God, want nooit komen zij oprecht en rond tot Hem. Want wat beteekent het te zeggen: Ho, wij zullen dit geld

niet bij de heilige offeranden leggen, omdat het een prijs des bloeds is. Was dan dit geld prijs geweest? Men weet dat de priesters leven van de offeranden des tempels, zooals heden onder het pausdom degenen die zich prelaten en geestelijkheid noemen, smullen van de offergaven en er niet naar kijken waarvoor zij ze besteden. Hoewel dan ook de priesters het geld dat ze Judas hadden gegeven, genomen hadden uit de offeranden des tempels, schamen zij zich daarvoor niet, daar zien ze niet op. Maar nu maken ze gewetensbezwaar om dat geld weer in die offerkist te leggen. Intusschen wijzen zij Judas af als met spot en alsof zij zeiden: Welnu, die schurk heeft zijn meester verraden, het gaat ons niet aan of hij goed dan kwaad gedaan heeft; in elk geval, opdat wij onzerzijds geen deel hebben aan zijn zonde en gewasschen handen hebben (omdat zij dat geld voor zoo'n doel hadden gebruikt), zullen wij er een akker voor koopen, tot een begraafplaats voor de vreemdelingen. En dat om te zeggen, dat zij aan God wel genoegdoening gegeven hebben en dat Hij hun nu niet meer kon afvragen, ook al zij er dan eenige zonde in wat ze gedaan hebben.

En daarin zien wij, hoe de hypocrieten altijd hun genoegdoeningen zullen hebben en denken zich in dien weg wel vrij te koopen. Maar het is slechts kinderspel. Laten wij in ieder geval weten, dat dit ons wordt meegedeeld, opdat wij leeren, wanneer wij gezondigd hebben, in waarheid onze zonden te erkennen en geen uitvluchten te zoeken, maar in alles en overal ronduit schuld te belijden. Dat is het dan, wat ons voorgehouden wordt. En laten wij intusschen God bidden dat Hij den blinddoek van ons wegneme, waarmee Satan ons tracht te verblinden, opdat wij niet in onze zelfmisleiding volharden door het kwade te verontschuldigen; maar dat wij meer en meer moeite doen om een goed onderzoek in te stellen naar al onze zonden, om ze te veroordeelen en er een oprechte belijdenis van te doen.

Voorts zien wij ook, hoe God de gedachten der hypocrieten omkeert, zoodat zij tenslotte nog bedrogen uitkomen met hetgeen zij hebben begeerd. Want de priesters zouden hun zonde wel hebben willen uitwisschen en dat men er nooit melding van gemaakt had, en daar doelen ze op wanneer ze een akker koopen tot begraafplaats der vreemdelingen. Maar God keert alles vlak tegen hun bedoeling in, want dat veld moet worden genoemd akker des bloeds, moordakker. Het moet een duurzaam gedenkstuk zijn, dat blijft voor altijd in den mond van mannen, van vrouwen en van kleine kinderen,

zoodat die verfoeilijke misdaad, die alzoo door de priesters was bedreven, dagelijks bekend en geopenbaard wordt en men zegt: Dat is de akker des bloeds, d.w.z. de akker die gekocht is voor een prijs des verraads; en wie heeft het gedaan? priesters en de oversten van heel het volk. Zoo zien wij dus dat, wanneer de hypocrieten trachten met hun misdaden zich te verbergen en zich te vermommen, God dan te meer hun boosheid ontdekt en maakt, dat hun schande door alle menschen gekend wordt en dat ieder hen verfoeit. Daarom heb ik ook gezegd, dat wij er te meer om moeten denken tot God te komen en daar al onze zonden bloot te leggen, opdat het Hem behage ze te begraven en voor Hem zelf en voor Zijn engelen en voor heel de wereld, wanneer wij ze zoo onzerzijds zullen hebben beleden.

Eindelijk haalt de Evangelist nog een uitspraak van den profeet aan om te toonen, dat dit niet slechts wordt verhaald met het oog op de zonden van Judas en met het oog op de duivelsche hardnekkigheid der priesters, maar ter veroordeeling van heel het volk in het algemeen. Hij zegt toch, dat vervuld is wat geschreven was door den profeet, dat God dertig zilverlingen is waard geacht en dat dit besteed is voor een akker des pottenbakkers. Nu vergelijkt Zacharias, van wien deze uitspraak wordt aangehaald, onzen Heere Jezus Christus met een herder, en zegt dat Hij, toen Hij het volk der Joden wilde regeeren, Zijn stok of herdersstaf genomen had, die Lieflijkheid heette, om uit te drukken dat Hij een zoo goed mogelijk geordende regeering onder dat volk zou hebben, als het nl. verdroeg door Gods hand geleid te worden. Want is er iets begeerlijkers? En dat het zoo is — waar is onze vreugde en ons hoogste geluk, als God niet zorg draagt voor ons welzijn en jegens ons herderswerk doet? Ziet dus een regeering Gods over dat volk, wanneer er van dezen stok gesproken wordt, niet een stok die diende om te slaan en alles te breken maar om vredig te geleiden en te besturen de schapen die zich gedwee betoonen. Dan wordt gezegd dat Hij nog een tweeden staf heeft genomen, zooals inderdaad geschiedde, toen het volk uit de Babylonische gevangenschap is teruggehaald. God heeft toen weer de positie van herder aanvaard; na een zoodanige verstrooiing als er geweest was, heeft Hij het volk vergaderd om het vredig onder Zijn hand te leiden. Maar tenslotte was er zoo'n goddelooze ondankbaarheid, dat God alles daar moest overgeven. En daarom zegt Hij: Ho, Ik zie wel hoe het gaat, Ik doe niets dan tijd en moeite aan u verliezen, en

dan zegt Hij op gewoon menselijke wijze: Komaan, wij moeten maar afrekenen, betaal Mij en Ik ga weg. Daarop hebben zij Hem dertig zilverlingen gegeven. Hoe, zegt Hij? Is dat de beloning en de betaling die Ik van u krijg? Want wanneer Hij spreekt over dertig zilverlingen, heeft Hij de offeranden op het oog, die aan den tempel gedaan werden en dat waren (zooals zij er aan deden in geveinsdheid, zonder geloof en zonder berouw) slechts ijdele ceremoniën, welke niettemin de priesters en de Joden zeer prezen. Zooals tegenwoordig de papisten, wanneer zij veel opgeld gemaakt hebben en al hun mooie devotie's verricht hebben, meenen dat God bijna jegens hen verplichtingen gekregen heeft. God zegt nu, dat dat alles slechts beuzelarij is. Hoe, zegt Hij? Is dit het hier wat Ik aan u heb verdiend? Kom, dat is de betaling van een herder, Ik ben er u wel voor verplicht. Maar ho, neen, Ik heb het ook niet noodig, werp dat maar weg voor de pottenbakkerij en maak daar uw kuilen en uw gaten¹⁾ maar mee in orde; kom, Ik verlaat u, besteedt dat nu maar voor tichelsteen. Het is alsof Hij zou zeggen: Wilt gij het voor uw tempel gebruiken, doe het; wat Mij betreft, Ik heb verder part noch deel aan u, Ik blijf er ver vandaan; en denkt niet Mij hier tevreden te stellen door Mij een loon te brengen als van een schobbejak. Ik moet van dat alles niets hebben. Dat is het dus wat de profeet in het kort heeft bedoeld.

Nu weten wij, dat hetgeen toen door onzen God voorzeggd is, vervuld is geworden in den persoon van onzen Heere Jezus Christus, Die onze ware God is, geopenbaard in het vleesch. En alzoo moest op een zichtbare wijze dit tekstwoord worden bewaarheid en Jezus Christus slechts dertig zilverlingen waard geschat worden, d.w.z. dat het volk een zoo schandelijke ondankbaarheid betoond heeft jegens Hem Die de eeuwige Herder is, Welken God over dit volk gesteld had. Het is zeker, dat voorzoover het volk zich door God heeft laten regeeren, onze Heere Jezus altijd het ambt van Middelaar heeft uitgeoefend, ook al was Hij nog niet in ons vleesch verschenen. En wij moeten dit wel onthouden, opdat wij onzerzijds leeren, indien God ons de genade heeft bewezen ons als onder Zijn hand te vergaderen en wij Zijn kudde zijn en Hij aan ons onzen Heere Jezus Christus tot Herder geeft, dat wij Hem niet zoo prikkelen, dat Zijn Heilige Geest bedroefd wordt en verdrietelijk door onze weerspannigheden en ondankbaarheden; en ook dat wij Hem niet betalen met

¹⁾ In het ten behoeve van de pottenbakkerij vergraven land.

mispels (zooals men in een volkssprekwoord zegt), maar dat wij, aangezien Hij Zich aan ons geeft, Hem houden voor onzen God en Koning, dat wij Hem heel ons leven wijden, en dat wij Hem niet zoo'n betaling brengen dat Hij die wegwerpt, maar dat wij Hem aanbieden zoowel onze ziel als ons lichaam. Want er is wel reden ook, dat Hij alle uitnemendheid boven ons heeft en dat Hij ons heelemaal bezit, wanneer wij zien dat Hij niets zoekt dan onze zaligheid.

Om nu tot een eind en tot een slotsom te komen — er staat, dat onze Heere Jezus, geleid zijnde voor Pilatus, niets heeft geantwoord, en dat Pilatus Hem ondervraagd heeft zeggende: Spreekt Gij niet? Ziet Gij niet, welke getuigenissen zie hier tegen U inbrengen? En dat Hij gezwegen heeft, zoodat de rechter zich er over verwonderde. Nu hebben wij in de eerste plaats in de herinnering terug te roepen, als onze Heere Jezus verschenen is voor een aardschen rechter, dat het geweest is, opdat wij ontslagen en vrijgesproken zouden worden van de veroordeeling, die wij voor den hemelschen Rechter hadden verdiend. Wij weten dat wij niet kunnen ontkomen aan wat gezegd is door den profeet Jesaja, dat alle knie voor God zal moeten gebogen worden. Hoe zullen wij dan, naardien God de Rechter der wereld is, kunnen bestaan voor Zijn aangezicht en voor Zijn majesteit? Er is niemand van ons, die niet wordt gedrongen zichzelf honderdduizend maal te veroordeelen. Wanneer wij maar een jaar op de wereld geleefd hebben, zijn er reeds honderdduizend zonden, waardoor wij verdienden veroordeeld te worden; er is niemand, die dat getuigenis niet in zijn hart ingegrift heeft en er niet van overtuigd is. Hoe zal nu God, Die veel scherper ziet dan wij, ons niet veroordeelen, als ieder gedwongen is zichzelf te veroordeelen en dat in zoovele opzichten? Maar zie nu onzen Heere Jezus, Die Zich onderworpen heeft aan dien uitersten nood, dat Hij voor een aardschen rechter wordt aangeklaagd, ja voor een onheilig mensch, voor een mensch die slechts voortgedreven werd door zijn gierigheid en zijn eerezucht. Wanneer dan de Zoon van God Zich zoover vernederd heeft, laten wij dan weten dat dit is, opdat wij met opgeheven hoofd voor God kunnen komen, en dat Hij ons aannemen zal en dat wij niet meer moeten vreezen voor Zijn rechterstoel om ervan terug te deinzen, maar het wagen daar vrijmoedig te naderen, wetende dat wij daar in barmhartigheid

zullen aangenomen worden. En zelfs weten wij, dat Jezus Christus het gezag en de macht en de souvereine heerschappij gekregen heeft om de Wereldrechter te zijn; en wanneer Hij zoo veroordeeld wordt door Pilatus, is dat opdat wij heden vrijmoedig tot Hem komen, juist omdat wij weten dat Hem de macht is gegeven om ons te oordeelen; en naardien Hij gezwegen heeft, moeten wij verstaan dat Hij onze veroordeelingen heeft willen dragen en dat Hij geen rechts-geding bedoeld heeft om Zich te rechtvaardigen, waar Hij ook wel wist dat Hij moest veroordeeld worden, nl. in onze plaats. Want, hoewel Hij zonder smet en vlek was, droeg Hij al onze zonden op Zich. Men moet zich dus niet verbazen, zoo Hij gezwegen heeft, als ware Hij overtuigd geweest. Want op geen andere wijze had Hij het middelaarswerk kunnen uitvoeren, dan door schuld te belijden en te bekennen dat Hij, in onze plaats staande, verdiend had, veroordeeld te worden. Ziet dus, wat het zwijgen van onzen Heere Jezus Christus meebrengt, opdat wij heden met vollen mond God kunnen aanroepen en Hem vergeving vragen voor al onze misdaden en zonden.

Matth. 27:11-26

En Jezus stond voor den stadhouder; en de stadhouder vroeg Hem, zeggende: Zijt Gij de Koning der Joden? En Jezus zeide hem: Gij zegt het.

En als Hij van de overpriesters en de ouderlingen beschuldigd werd, antwoordde Hij niets. Toen zeide Pilatus tot Hem: Hoort Gij niet, hoevele zaken zij tegen U getuigen?

Maar Hij antwoordde hem niet op één eenig woord, alzoo dat de stadhouder zich zeer verwonderde.

En op het feest was de stadhouder gewoon, het volk eenen gevangenen los te laten, welken zij wilden.

En zij hadden toen eenen welbekenden gevangene, genaamd Bar-Abbas.

Als zij dan vergaderd waren, zeide Pilatus tot hen: Welken wilt gij, dat ik u zal loslaten, Bar-Abbas of Jezus, Die genaamd wordt Christus?

Want hij wist dat ze Hem door nijdigheid overgeleverd hadden.

En als hij op den rechterstoel zat, zoo heeft zijne huisvrouw tot hem gezonden, zeggende: Heb toch niets te doen met dien Rechtvaardige, want ik heb heden veel geleden in den droom om Zijnentwil.

Maar de overpriesters en de ouderlingen hebben de scharen aangeraden, dat zij zouden Bar-Abbas begeeren en Jezus dooden...

Toen liet hij hun Bar-Abbas los, maar Jezus gegeeseld hebbende, gaf hij Hem over om gekruisigd te worden¹⁾.

Wij hebben reeds hierboven gezien, dat onze Heere Jezus Zich zoo vrijwillig ten offer heeft aangeboden om door Zijn gehoorzaamheid al

¹⁾ Calv. Opera, XLVI, 887—902.